

พิจิตรเฝ้าระวัง ติดตามให้การดูแลสุขภาพประชาชนในพื้นที่รอบเหมืองแร่ทองคำ

นายวิวัฒน์ คำเพ็ญ นายแพทย์สาธารณสุขจังหวัดพิจิตร เปิดเผยว่า จากการที่มีการดำเนินกิจการเหมืองแร่ทองคำซึ่งครอบคลุมพื้นที่รอยต่อใน ๓ จังหวัด ได้แก่ จังหวัดพิจิตร พิษณุโลก, และเพชรบูรณ์ โดยจังหวัดพิจิตรอยู่ในพื้นที่ตำบลเขาเจ็ดยอดและตำบลเขาทราย อำเภอทับคล้อ และมีประชาชนอาศัยอยู่จริงในพื้นที่ จำนวน ๕,๘๐๕ ราย

ในการเฝ้าระวัง ติดตามให้การรักษาแก่ประชาชนในพื้นที่รอบเหมืองแร่ทองคำในเขตพื้นที่จังหวัดพิจิตรนั้น สสจ.พิจิตร ได้ดำเนินการมาอย่างต่อเนื่อง โดยมี โรงพยาบาลพิจิตร โรงพยาบาลทับคล้อ สำนักงานสาธารณสุขอำเภอทับคล้อ และโรงพยาบาลส่งเสริมสุขภาพตำบลของอำเภอทับคล้อ รวมถึงเครือข่ายบริการสุขภาพอำเภอต่างๆ ในจังหวัดตามแนวนโยบายของกระทรวงสาธารณสุข ที่ให้ความสำคัญในการดูแลสุขภาพประชาชนทุกคน ที่เจ็บป่วยและอาจได้รับผลกระทบด้านสุขภาพจากสิ่งแวดล้อมที่เปลี่ยนแปลงไป โดยดำเนินการตรวจสุขภาพประชาชนที่อาศัยอยู่บริเวณพื้นที่รอบเหมืองแร่ทองคำเพื่อตรวจหาความผิดปกติต่อสุขภาพร่างกายและภาวะสุขภาพจิต และมีการเจาะเลือดประชาชนส่งไปตรวจที่โรงพยาบาลรามาริบัติ รวมทั้งส่งผู้ป่วยในบางรายไปรักษาต่อที่โรงพยาบาลมหาวิทยาลัยนเรศวร โรงพยาบาลรามาริบัติและโรงพยาบาลพิจิตร นอกจากนี้ ยังได้ดำเนินงานตาม โครงการแก้ไขปัญหาสุขภาพประชาชนในพื้นที่รอบเหมืองแร่ทองคำ

การดำเนินการของจังหวัดพิจิตร ภายหลังจากที่ได้รับทราบผลการตรวจ เลือดหาสารโลหะหนักในร่างกายของประชาชนในพื้นที่รอบเหมืองแร่ทองคำจากสถาบันนิติวิทยาศาสตร์และมหาวิทยาลัยรังสิตแล้ว ได้ดำเนินการตรวจสุขภาพประชาชนกลุ่มเสี่ยงอีกครั้ง โดย ร่วมกับกรม/กองวิชาการเกี่ยวข้อง และศูนย์วิทยาศาสตร์การแพทย์ และผลการตรวจเลือดพบว่า มีสารโลหะหนักในร่างกายสูงกว่าค่าปกติ ๒๑๖ ราย จำแนกเป็นกลุ่มเสี่ยงระดับต่างๆ ได้ดังนี้ ๑. กลุ่มเสี่ยงสูง จำนวน ๔๕ ราย ๒. กลุ่มเสี่ยงปานกลาง จำนวน ๗๗ ราย และกลุ่มเสี่ยงต่ำ จำนวน ๙๔ ราย ซึ่งจากข้อมูลดังกล่าวนี้ นพ.สสจ.พิจิตร ได้ประชุมคณะแพทย์ พยาบาล และเจ้าหน้าที่สาธารณสุขที่เกี่ยวข้องของจังหวัดและพื้นที่เพื่อร่วมวางแผนให้การดูแลสุขภาพประชาชนกลุ่มเสี่ยง โดยจะมีการเฝ้าระวังในพื้นที่เสี่ยงอย่างต่อเนื่องและให้ความสำคัญในการเข้าไปดูแล ติดตามเยี่ยมบ้านกลุ่มที่ป่วยและกลุ่มเสี่ยงสูงสม่ำเสมอ โดยทีมหมอครอบครัวหรือทีมสหวิชาชีพโดยแพทย์จากโรงพยาบาลพิจิตรร่วมกับทีมเครือข่ายบริการสุขภาพอำเภอทับคล้อ เพื่อให้การดูแลทั้งทางด้านร่างกายและจิตใจที่บ้านอย่างต่อเนื่องทุกสัปดาห์

นายวิวัฒน์ คำเพ็ญ กล่าวเพิ่มเติมว่า ในการดำเนินการเฝ้าระวังและดูแลความปลอดภัยด้านสุขภาพประชาชนที่อาจได้รับผลกระทบจากการประกอบกิจการเหมืองแร่ทองคำในพื้นที่ มีความสำคัญและจำเป็นต้องดำเนินงาน อย่างเป็นระบบและต่อเนื่อง โดยมี คณะกรรมการและคณะทำงานชุดต่างๆ ที่มีอยู่ได้ดำเนินการตามบทบาทและหน้าที่ที่ได้รับมอบหมาย โดยมีผลการดำเนินงานแต่ละด้าน ดังนี้

ด้านการเฝ้าระวัง การปนเปื้อนในสิ่งแวดล้อม

๑. เฝ้าระวังการปนเปื้อนในน้ำและแหล่งน้ำที่ใช้ในการบริโภคและอุปโภค โดยจัดเก็บตัวอย่างน้ำประปา จำนวน ๓๑ แห่ง บ่อน้ำตื้น ๒๗ บ่อ น้ำผิวดิน ๑๑ แห่ง โรงผลิตน้ำดื่ม จำนวน ๔ แห่ง

๒. เฝ้าระวังการปนเปื้อนห่วงโซ่อาหาร (ผัก ผลไม้และสัตว์) ดังนี้

๒.๑ ดำเนินการสุ่มสำรวจพฤติกรรมบริโภคจากการสัมภาษณ์ จำนวน ๓๒๑ ครัวเรือน พบว่า กลุ่มข้าวและอาหารประเภทแป้งอื่นๆ มีการบริโภคแบบปรุงสุกโดยมีแหล่งที่มาส่วนใหญ่ ชื้อมาจากตลาดในหมู่บ้านและใกล้หมู่บ้าน แต่ก็ยังมีการปลูกไว้กินเองบ้าง กลุ่มเนื้อสัตว์ มุ่งประเด็นไปที่เนื้อสัตว์ (ปลา หอยขม และหนูนานา) ส่วนใหญ่จะซื้อจากร้านค้า

๒.๒ ดำเนินการเก็บตัวอย่างอาหารเพื่อส่งตรวจหาการปนเปื้อนโลหะหนัก (แมงกานีส และสารหนู) ใน ๔ หมู่บ้าน (ตำบลเขาเจ็ดยอด) จำนวน ๑๒๓ ตัวอย่าง ผลการตรวจพบแมงกานีสอยู่ในช่วง ๐.๒๙-๐.๙๓ มก/กก (มาตรฐานยังไม่ได้กำหนด) และสารหนูอยู่ในช่วงน้อยกว่า ๐.๐๒๗-๑.๗๙ มก/กก (มาตรฐานไม่เกิน ๒ มก/กก) เมื่อเปรียบเทียบกับพื้นที่อื่นๆ พบ แมงกานีสสูงในผักบุ้ง แดงกวากบและปลาช่อน

๒.๓ คืบข้อมูลน้ำ อาหารและอบรมผู้ดูแลประปา ผู้นำชุมชน อบต. อสม. และประชาชน

๒.๔ พัฒนาระบบเฝ้าระวังด้านอนามัยสิ่งแวดล้อมโดยใช้ระบบสารสนเทศภูมิศาสตร์ (Geographic Information System: GIS) ให้แก่ผู้เกี่ยวข้อง

ด้านการส่งเสริมสุขภาพและรักษาพยาบาลประชาชนรอบพื้นที่เหมืองแร่ทองคำ

๑. จัดกิจกรรมการรณรงค์สุขภาพดีวิถีธรรม วิถีไทย โดยในปี ๒๕๕๘ ดำเนินการมาแล้วรวม ๕ ครั้ง โดยมีทีมแพทย์ พยาบาลและเจ้าหน้าที่ที่เกี่ยวข้องจากโรงพยาบาลพิจิตร โรงพยาบาลสมเด็จพระยุพราชตะพานหิน โรงพยาบาลบางมูลนากทีมเครือข่ายบริการสุขภาพอำเภอทับคล้อ และเครือข่ายบริการสุขภาพอำเภอทุกอำเภอที่หมุนเวียนผลัดเปลี่ยนมาจัดกิจกรรมด้านสุขภาพร่วมกัน มีประชาชนและหน่วยงานที่เกี่ยวข้องเข้าร่วม ครั้งละประมาณ ๓๕๐ - ๔๐๐ คน ภายในงานจะจัดกิจกรรมด้านความรู้สุขภาพ การปรับเปลี่ยนพฤติกรรม และส่งเสริมการใช้บริการแพทย์แผนไทยและการแพทย์ทางเลือก รวมถึงภูมิปัญญาท้องถิ่น และออกหน่วยแพทย์เคลื่อนที่ตรวจสุขภาพประชาชน คืบข้อมูลผลการตรวจสุขภาพประชาชนและสิ่งแวดล้อม

๒. ทีมหมอครอบครัวจะออกเยี่ยมผู้ป่วยและครัวเรือนกลุ่มเสี่ยงทุกสัปดาห์ ทีมสหแพทย์โรงพยาบาลพิจิตรจะออกเยี่ยมทุกเดือน รวมออกเยี่ยมครัวเรือน ๘๐ ครัวเรือน

๓. เปิดบริการคลินิกพิเศษเพื่อบริการด้านอชีวอนามัยและสิ่งแวดล้อมและเวชกรรมสิ่งแวดล้อมในสถาน บริการที่เกี่ยวข้องในทุกระดับ (คลินิกโรคจากการประกอบอาชีพ)

ด้านการสื่อสารประชาสัมพันธ์

๑. จัดประชุมคณะทำงานเป็นระยะๆ เพื่อกำหนดมาตรการและสร้างความเข้าใจการดำเนินงาน

๒. เผยแพร่ข้อมูลสร้างการรับรู้ ความเข้าใจแก่ประชาชนในพื้นที่อย่างสม่ำเสมอและต่อเนื่อง

๓. อบรมเครือข่าย อสม. ด้านสิ่งแวดล้อม เพื่อสร้างแกนนำ อสม. ให้มีความรู้และทักษะในการเฝ้าระวัง การดำเนินงานและส่งเสริมให้ประชาชนมีส่วนร่วมกำหนดมาตรการป้องกันและลดความเสี่ยงต่อสุขภาพ
